

T.C.
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK AÇIK ERİŞİM ARŞİV SİSTEMİ YÖNERGESİ

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Malatya Turgut Özal Üniversitesi mensuplarının bilimsel ve entelektüel eserlerinin geniş kitlelerce paylaşılması için Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'nin oluşturulmasını sağlamaktır.

(2) Bu Yönerge, Üniversitemiz mensuplarının bilimsel ve entelektüel eserlerinin kütüphane bünyesinde oluşturulan Akademik Açık Erişim Arşiv Sistemi'ne elektronik ortamda aktarılması ve açık erişime sunulmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3-(1) Bu Yönergede geçen;

a) **Açık Erişim:** Araştırmacıların, kamu kaynakları ile üretilmiş bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

b) **Açık Erişim Arşiv Sistemi:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi'nin ürettiği bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününe içeren açık erişim sistemini,

c) **Akademik Çalışma:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi mensuplarının yaratıcı faaliyetleri ve aldıkları fonlar sonucu ortaya çıkardıkları tüm araştırma sonuçlarını,

ç) **Ambargo:** Yazarların yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında ambargo koyan dergilerde yayınlanan makalelerin açık erişime sunulan özetini, araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-12 vs. ay) erişime kapalı olmasını,

d) **Malatya Turgut Özal Üniversitesi Mensubu:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi akademisyenlerini, personelini, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,

e) **Depolama:** Yayın tarihinden geç olmamak koşuluyla, hakem değerlendirmelerinden geçerek, akademik bir dergide yayımlanmak için onay almış bilimsel çalışmasının dijital bir kopyasının Üniversitemiz Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde saklanma sürecini,

f) **Rektör:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi Rektörünü,

g) **Senato:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi Senatosunu,

ğ) **Üniversite:** Malatya Turgut Özal Üniversitesini,

h) **Telif Hakkı:** Kişinin her türlü fikri çabası ile ürettiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan hakları,

ı) **Kişisel Arşivleme:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Açık Erişim Sistemi'nde depolanmasını içeren süreci,

i) Yükseköğretim Kurumu: Devlet ve Vakıf Üniversiteleri, ileri teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan birimler ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarını,

ifade eder.

Açık erişim arşivinin amaçları

MADDE 4– (1) Üniversitemiz bünyesinde oluşturulacak olan Açık Erişim Arşiv Sistemi'nin amaçları şunlardır:

Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına uygun bir açık erişim sistemi kurmak.

Üniversite mensupları tarafından üretilen eserlerin eğitime, araştırmaya, üretkenliğe, bilimsel gelişmeye ve entelektüel birikime değer katmasını sağlamak.

Üniversite mensupları tarafından üretilen bilimsel bilgileri derlemek, korumak ve geniş kitlelerin bunlara erişimini ve böylece bilgi birikiminin paylaşılmasını sağlamak.

ç) Üniversitemiz Açık Erişim Arşiv Sistemi'ndeki verileri Ulusal ve Uluslararası Kurumsal Açık Akademik Arşiv Sistemleri'ndeki veriler ile paylaşmak.

Üniversite ve mensuplarının görünürlüğünü ve daha çok atıf almalarını sağlamak.

Atama ve Yükseltmeler ile diğer kurum için değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların belli bir düzende depolanmasını sağlamak.

Açık erişim arşivinin kapsamı

MADDE 5- (1) Üniversitemiz Açık Erişim Arşiv Sistemi, Üniversite mensupları tarafından gerçekleştirilen, Üniversitemiz ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar.

(2) Üniversitemiz Açık Erişim Arşiv Sistemi'nin içeriği aşağıdaki belgelerden/eserlerden oluşur:

a) Bilimsel dergilerde yayınlanmış veya yayımlanma aşamasında olan makaleler.

b) Yüksek lisans, doktora ve uzmanlık tezleri.

c) Konferans bildirimleri.

ç) Seminer metinleri.

d) Teknik notlar.

e) Proje çalışmaları.

f) Kitaplar ve kitap içindeki bölümler.

g) Ödüllü çalışmalar.

ğ) Açık ders materyalleri.

h) Patent, tescil edilmiş buluş, faydalı model belgeleri.

ı) Kitapların bibliyografik bilgisi.

i) Bilimsel ve sanatsal faaliyetler.

Yetki ve sorumluluklar

MADDE 6- (1) Malatya Turgut Özal Üniversitesi mensuplarının akademik çalışmalarının uzun dönemli derlenmesi ve korunması aşağıda belirtilen kurallara göre gerçekleşir:

Üniversite mensupları yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarını, yayımladıktan sonra Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde ivedi olarak arşivler.

Enstitüler, lisansüstü öğrencilerinin seminer ve tezlerini tescil tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Açık Erişim Arşiv Sistemi'ne aktarılmasını sağlamakla sorumludur.

Bilimsel yayınların Açık Erişim Arşiv Sistemi'ne aktarılması işlemlerinin takibi Bölüm/Anabilim Dalı/Program Başkanlıkları tarafından yürütülür.

ç) Telif hakkı olan araştırmaların üst verileri kullanılabilir olduğunda, mümkün olan en kısa sürede arşivlenmeli ve bu üst veriler arşivleme anından itibaren Açık Erişim olmalıdır.

d) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmalar Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde arşivlenir.

e) Üniversite Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesi ve korunmasını koordine eder.

f) Üniversite Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Açık Erişim Arşiv Sistemlerinin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemi'ne açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini koordine eder.

g) Üniversite mensupları birden fazla kurumdan, birden fazla yazarla işbirliği yaparak gerçekleştirdikleri çalışmalarını bağlı oldukları üniversitenin Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde depolayabilirler. Bir üniversitede birden fazla üniversite mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çalışmalarda ise kaynağı sadece ilk yazar depolar.

Lisanslama

MADDE 7- (1) Her Malatya Turgut Özal Üniversitesi mensubu katkı sağladığı çalışmasının Üniversite Kütüphanesi tarafından işletilecek Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde kamuya açık olarak açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder.

(2) Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde bilgi kaynaklarını yayınlanma ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirtilen koşullarda gerçekleştirilir:

a) Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde çalışmaların tam metin olarak yer alması, yazarının kararına bağlıdır.

b) İsteyen herkes sistemde kayıtlı çalışmalara serbestçe erişip kullanabilir.

c) Üniversitenin akademik ve idari personeli ile öğrencileri, ürettikleri her türlü bilimsel çalışmayı internet aracılığıyla işlem yaparak Açık Erişim Arşiv Sistemi'ne aktarılmasını sağlayabilir.

ç) Herhangi bir dergide yayınlamış veya yayınlanma kararı alınmış çalışmaların yayıncı baskısı olmaması koşuluyla telif hakları ihlali söz konusu değildir.

d) Üniversitenin Açık Erişim Arşiv Sistemi'nde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık erişim koordinasyon kurulu

MADDE 8- (1) Bu Yönergenin uygulanması için Rektörlük bünyesinde Açık Erişim Koordinasyon Kurulu oluşturulur.

(2) Öğretim elemanlarının yayınlarını Malatya Turgut Özal Üniversitesi Kurumsal Açık Erişim Sistemi'nde depolamaları için bilgilendirme yapar.

(3) Kurul, Rektör veya görevlendireceği bir Rektör Yardımcısının başkanlığında aşağıdaki üyelerden oluşur:

a) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı.

b) Bilgi İşlem Daire Başkanı.

c) Akademik birimlerin yöneticilerinin görevlendireceği bir öğretim elemanı.

ç) Bilgi İşlem Daire Başkanının görevlendirdiği bir personel.

d) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanının görevlendirdiği bir personel.

(3) Açık Erişim Koordinasyon Kurulu, bu Yönergenin yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, üç yılın sonunda ise her üç yılda bir Yönergenin değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Kurul, gerekli gördüğü hallerde Yönergeyi revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumludur. Öneri ve görüşler Rektörlüğe sunulur.

(4) Üniversite Rektörlüğü, bu yönergenin uygulanmasından sorumlu olup gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve uygulamada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenir.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Yönerge, Senato'da kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Yönerge hükümlerini Malatya Turgut Özal Üniversitesi Rektörü yürütür.